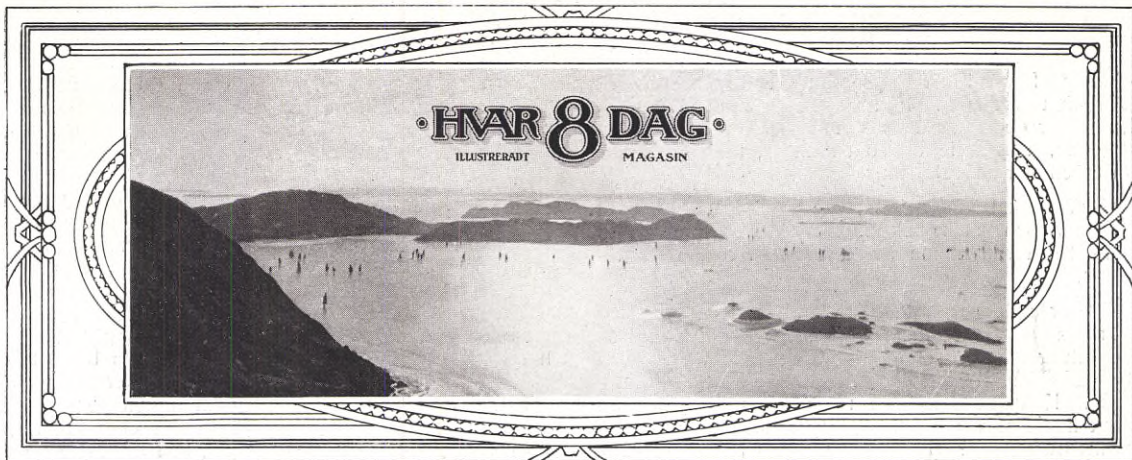

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

· HVAR 8 DAG ·
ILLUSTREBADI MAGASIN

SALTHOLMEN VID GÖTEBORG. — AMATÖRFOTO. B. LINDEGREN, FALKENBERG.

24:DE ÄRG.

DEN 1 APRIL 1923.

N:o 27.

Foto. Nordensten, Falun.

Karl-Erik Forslund.

Kliche: Oos Ritbyrå & Klichéanstalt, Gbg

KARL-ERIK FORSSLUND.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA

"Våra efter sol och grönska hungrande sinnens fasta lider mot sitt slut. Fettisdagen är inne med fläsk och bullar och mandelmassa . . . Ett förebud till den skinande, svällande tid som stundar, till sommarens must och varma välmåga."

"Och påskafton är inne, med ägg och gröt, med påskbrev och påsksmällar. Dånande skott och stor salut till förkunnande av kungabarnet Vårens födelse".

Det är märkligt, att i vårt land med dess hunger efter ljus och värme och sommar och fruktbarhet så få skaldar strängt sina lyror till påskens, den stora kristnade vår- och fruktbarhetsfestens högtidlighållande. Kan det bero på att den här uppe i Norden oftast kommer väl tidigt för att vårkänslorna skola ha hunnit utlösa sig? I år har den i varje fall föregåtts av vårväder. Och skalden Karl-Erik Forsslunds påskmålningar ooh påskbrev rinna oss osökt i hågen, med sopor och rakor och smörjehorn: "I dödens vännar, I vinterspöken, bleka, bedagade — I flyn nu förjagade av lärkan och göken, av grönskan i snåren, av våren — av våren!"

Karl-Erik Forsslund är född i Jusnarsberg i Västmanland den 14 sept. 1872 samt son till handlanden därstädes Carl Fredrik Forsslund och hans maka Augusta Kristina Öhman. Den miljö, vari han växte upp, har han själv skildrat och den var sådan, att den smälte tillsammans med hela hans personlighet till ett oskiljaktigt helt, varur hela hans skaldegärning och mandomsinsats vuxit fram lika naturligt och självklart som blomstret ur sitt frö. Efter år 1889 avlagd mogenhetsexamen gjorde han visserligen en utflykt till Uppsala, där han 1897 avlade filosofie licentiatexamen, men det var icke på lärdomens fält han skulle förvärva sina lagrar.

Han hade under studietiden gjort sig känd som en av sin studentgenerations lyckligaste spexförfattare och även amatörskådespelare; Uppsalakarnevalen 1895 var till väsentlig del hans verk och 1896 hade han redan debuterat som hembygdsdiktare genom "en skissbok från Bergslagen", med titeln "Skog", som av både kritik och publik mottagits med erkännanshet. Efter examen förde hans humor och muntra spelmanslynnen, som redan förut gjort honom till en skattad medarbetare i Söndags-Nisse genom hans "därddikter" och "fin-de-siècle-visor", på allvar in i skämtprässen, i det han 1897—98 intog ställningen som redaktionssekreterare i den av Albert Engström då nystartade "Strix", på samma gång han ägnade sig åt litteraturkritik, särskilt i "Ord och Bild". Men det var ej heller som journalist vare sig i den lättare eller allvarligare genren han skulle finna sig tillfredsställd. "Det ligger ett gammalt rödmålat hus på en udde i Vessmans sjö bort i Dalarne", fick man en vacker dag veta i "Strix" och det betydde, att Forsslund återfunnit vad som hela tiden varit hans djupaste kärlek och den punkt, till vilken han omedvetet graviterat. Efter några preludier följer nu den mogna reaktion mot fin-de-siècle-litteraturen, såsom vilken man väl kan beteckna "Storgårdsposin" — år 1900 "Storgården", 1901 "Djur, skisser och historier från Storgården" samt "Storgårdsblomster, en ung faders dagbok" — och den lovsång över arbetets lycka som får betraktas som den egentliga innebörden i den år 1902 utgivna diktsamlingen "Arbetare". I den förra hade han uppställt lyckan som livets mål, i den senare proklamerade han nu arbetet som lyckan, makten och äran, "människors högsta, heligaste gudstjänst". Återvändandet till hembygden är för Forsslund icke blott ett romantiskt svärmeri, det sätter frukt i hans

livsåskådning och i hans viljeliv. Den förra utvecklar han i synnerhet i den 1906 utgivna digra boken "Göran Delling", där han på en gång understryker sanningen, att "hemmet är samhällets kärna", och begär överdriften att underkänna arbetsfördelningens betydelse icke blott för det moderna samhället, utan för kulturutvecklingen i det hela och för av den främjade lyckomoment. Genom startandet av Brunnsviks folkhögskola på hösten samma år och tjänstgöring som dess föreståndare fram t. o. m. 1912 ville han i handling omsätta sitt program och gjorde därmed tvivelsutan en betydelsefull insats, även om hans erfarenheter här i åtskilliga hänseenden torde ha bragt honom missräkningar och föranlett honom att modifiera sin livsuppfattning. Till gengäld mognade han än mera för sitt kall som hembygdsvårdenas väktare. Han vände sig först till Lappland och ägnade sig åt ett kärleksfullt studium av lapparnes liv; resultatet blev den första och enda verkligt stora svenska boken om naturskydd, tillika med starka lidelsefulla högfjällsdikter, fyllda av molnens och stormarnes oro över de vida ödemarkerna. Och när han nu åter kom hem tog han itu med en jätteuppgift: vandringen "Med Dalälven från källorna till havet", varav första boken utkom 1919 och som trofast fortsatts med ett intresse för varje skiftning i det gamla landskapets natur såväl som för varje detalj av dess folkliv, vilket gör det till ett i sitt slag enastående verk. Han har tillika blivit den svenska hembygdskulturens lyriker, en outtröttlig och entusiastisk sångare om de gamla stugorna och minnena och blir aldrig trött att lovsjunga och värna dem, vare sig det gäller Den gamla skvaltkvarnen och Sonfjällets sista björn, den gamla milstenen eller det gamla skåpet.

Men ej heller på naturskyddets och hembygdsvårdens område har Forsslund nöjt sig med att vara lyriker, skildraren, predikaren. Han har även här framträtt som den praktiske organisatören. Han har sålunda varit med om att 1915 grunda och utveckla en av de ståtligaste organisationer för hembygdsvård och hembygdskunskap som Sverige, kanske världen äger, i Dalarnes hembygdsförbund, en synnerligen livskraftig och energisk sammanslutning av alla å detta fält arbetande krafter inom hela Dalarne. Naturligtvis var han förbundets sekreterare och främsta verkställande kraft under de egentliga begynnelseåren och har fortfarande säte i dess styrelse. Därefter har han haft glädjen se intresset för hembygdsvården sprida sig till allt vidare kretsar och de lokala krafterna i detta syfte sammansluta sig i Samfundet för hembygdsvård, i vars styrelse han förlidet år tagit säte. Sedan 1917 är han jämväl ledamot av styrelsen för Svenska naturskyddsföreningen och intager sedan 1920 ordförandeposten i den mera lokala fornminnes- och hembygdsföreningen Ludvikabygd, inom vars intressesfär hans egen "Storgården" är belägen.

Det finns i vår tid många hembygdskvädare: genren har blivit modern. Somliga av dem ha måhända större konstnärliga gåvor än Karl-Erik Forsslund, men ingen har själv givit mera, tack vare den väckelse, som utgått från honom:

Å må i tid vi vakna till värn, vi väpnade män
att vi ej med sorg må sakna, vad ej kan köpas igen.
Kring allt som växer och blommor i frihet och hög-
rest prakt
kring vildmarkens helgedomar, kom låt oss trogna
slå vakt!

HVAR 8 DAG

• ILLUSTR. • MAGASIN •

När Betty Nansen efter en tids sjukdom ånyo i samband med sitt nyligen firade 50-årsjubileum gjorde sin reentrée på dansk scen i Nini Roll Ankers skådespel Komedien blev återseendet ett evenemang i dansk teaterhistoria. De nästan ända upp mot scenscens rand blomsteröverhöljda trapporna blevo ett bevis på denna sidan rampen vilken publikens älskling hon är, och på den andra visade hon själv genom en fullödlig prestation, vars make man sällan sett under senare år, hur hon vunnit sin berömmelse.

Vår köpenhamnskorrespondent skriver om det intryck fru Nansen gjorde: "Det blev en prestation av enastående art. Åskådarna sutto såsom lamslagna, som hade hon gripit var och en av dem om hjärtat. Ett djupt mänskligt spel, våldsamt fanatiskt som nästan endast Betty Nansen förmår det. Det hela står och faller med henne. Men onekligen är hennes utförande av denna krävande roll sådan att hon ånyo har fått en hel storstad att lyssna i stilla beundran. Hon är en stor konstnärinna. Aldrig har hon tydligare bevisat detta än nu".

A. H.

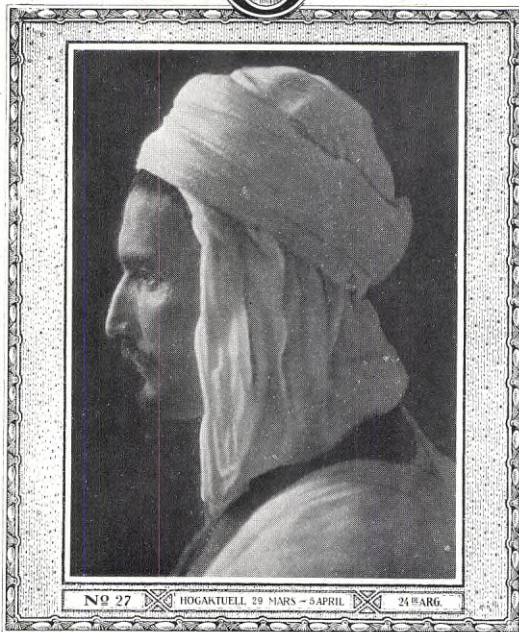
Till bild. å sid. 426.

Den hemsökelse som under föregående år gått fram över Grekland har medfört en nöd måhända större än någonstädes i Europa. Svenska Röda korset, så hårt påfrestat från andra håll, har dock beaktat denna skriande nöd och bisträckt därvarande hjälparbete med över 12,000 kronor, för vilka medel i Athen upprättats dels ett folksök och dels ett sjukhus, som inrymts i den stora municipalteatern. Detta sjukhus är helt upptaget av patienter och flyktingar från de hemsökta provinserna. Våra bilder återge det tillfälle då den första lilla grek, som kommit till världen inom det svenska sjukhuset, undfår dopet i närvaro av bland andra svenska legationssekreteraren N. F. C. Wikstrand, samt en bild från teatern-sjukhuset. Den lille nydöpte erhöi namnet Carl

efter Svenska Röda korsets högste styresman, prins Carl.

Till bilder å nästa sida.

I samband med det nyligen firade 100-årsjubileet i Motala hade Motala Museum anordnat en minnesutställning å rådhuset. Utställningen omfattade dels målningar, som f. t. ställts till museets förfogande av i staden boende privatpersoner, dels av en mängd kartor och fotografier vilka tillsammans gävo en åskådlig bild av stadens utveckling. Ett särskilt rum upptogs av oljemålningar, akvareller och teckningar med motiv från strömmen samt av samtliga fotografier som utgöra bildmaterialet till det under tryckning varande minnesalbumet över strömmen före strömregleringen. Utställningen väckte stort intresse och besöktes av inemot 1,000 personer.

OMSLAGSVIGNETT TILL FÖRELIGGANDE N:R 27, I rödbrun dubbeltonfärg. — Arab. — Efter fotografi.

FRU BETTY NANSENS 50-ÅRS DAG.

Efter fotografier. FRU BETTY NANSEN OCH HERR OLAF FÖNSS i "Komedien" av Nina Roll Anker å Betty Nansen-Teatret.

Ännu en av Stockholms minnesrika gamla byggnader, det så kallade *Owenska huset* vid Hantverkaregatan, den enda kvarstående av Kungl. Myntets gamla byggnader, står nu inför utsikten att nödgas dela sina föregångares öde och jämnas med marken. Hantverkaregatan måste nämligen just här göras väsentligt bredare, även av hänsyn till det snart färdiga nya Stadshuset, som ligger omedelbart intill. Försök har gjorts att rädda den gamla byggnaden, förslagsvis genom att låta den stå kvar och framdraga trafiken på ömse sidor om densamma. Detta har dock stött på allt för stora praktiska svårigheter och dess öde torde alltså vara beseglat.

Det är emellertid att hoppas att det intill liggande K. Myntets välbekanta fristående portal och dess park icke samtidigt komma att likt den gamla vackra byggnaden försvinna.

En amatörorkester efter stora mått har bildats i Stockholm på initiativ av herr Gunnar Malmström, som tänkt sig orkestern organiserad och sammansatt enligt samma principer som de större sång-

efter fotografi. MOTALA MUSEI MINNESUTSTÄLLNING Å RÅDHUSET VID STADENS 100-ÅRSJUBILEUM. *Klické: Sjöberg, Öbu.*
T. v. i bakgrunden Södermarks porträtt av Baltzar von Platen; därunder Chr. Erikssons skisser till Platenstatyn, t. h därom, på staffliet, akvarellen över kanalarbetet, målad 1810, t. h en gipsavgjutning av huvudet till Chr. Erikssons Platenmonument. Text å föreg. sida. (Se även sid. 424).

Forts. fr. sid. 419.

körerna. Den nya orkestrens verksamhet skall läggas på helt och hållet ideell basis och initiativtagaren har tänkt sig möjligheten av att längre fram kring denna orkester kunna samla Sveriges övriga amatörorkestrar till ett förbund efter samma principer som Allmänna svenska sångarförbundet.

Den nya orkestern har redan rönt stor anslutning och vunnit ett avsevärt antal medlemmar.

efter fotografi.

Klické: Sjöberg, Öbu.

Foto. Bildcentralen.

Klické: Goss, Öbu.

DEN I STOCKHOLM NYBILDADEN AMATÖRORKESTERN med dess initiativtagare, herr Gunnar Malmström (x).

Bild t. v.:
 DET ANTA OWENSKA Huset i Stockholm inför rasering.

Text å sid. 419
T. h: MALMÖ-JOURNALISTERNAS DAG FÖR TYSKA TIDNINGSMÄN.

Fastlagsrisen med band i de tyska färgerna, röna en strykande åtgång tack vare försäljerskan, fru M. L. Donner.

Foto. Küller, Malmö.

Klické: Goss, Öbu.

K. DRAMATISKA TEATERN: "SKOMAKAR AIOLOS", LUSTSFEL AV ARNOLD KÜBLER. Slutscen i 3:dje akten. I mitten fr. v. Fru Harriet Bosse (Phaethusa, bysantinsk prinsessa), herr Uno Henning (Valerius, romersk fältherre), fru Signe Kolthoff (Poitia, Aiolos hustru), herr Anders de Wahl (Aiolos). Därunder i. v. Herr Uno Henning (Valerius).

Fotos Atmberg & Preinitz, Sthlm.

Kliché: Gots, Gbg.

Ryktet om vilken enastående framgång den unge tyske dik-
taren Arnold Küblers sagospel "Skomakar Aiolos" denna vinter
blivit i Tyskland hade väckt högt spända förväntningar vid
styckets svenska premiär å Dramatiska teatern i Stockholm den
den 22 mars. Det må också genast sägas att en av bättre hu-
mör präglad premiär har icke denna teater haft på mycket

LORENSBERGSTEATERN I GÖTEBORG. "Brev med utländska frimärken", skådespel av Ilja Sargutjev. Fru Elsa Widborg (Sonja) och herr Olof Sandborg (generalen). — Foto Allard, Gbg. — Kliché: Gots, Gbg. Text å sid. 431.

länge. Denne grekiske skomakare i Rom är en äkta sagofigur i en verklig gammal saga. Vid framförandet bevarades sagostämningen genom huvudrollernas i allo förträffliga besättning.

Forts. å sid. 431.

HERR
JOSEF FISCHER,
vid Nya Teatern i
Göteborg, har i da-
garne firat 30-års-
jubileum som skåde-
spelare. — Efter porträt.
Kliché: Gots, Gbg.

Text å sid. 431.

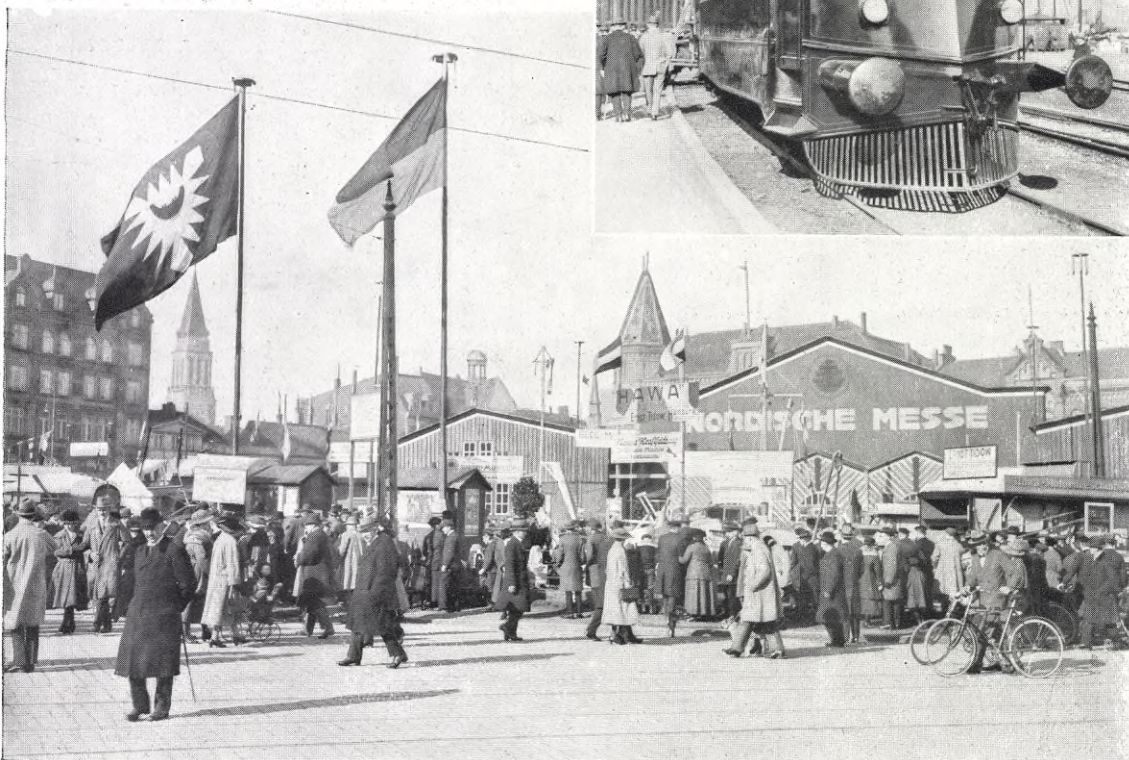
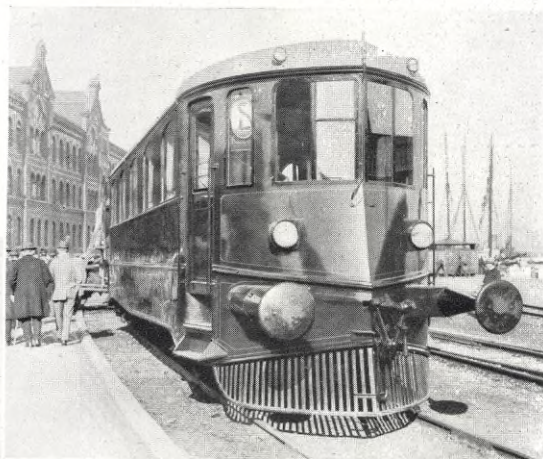

Efter fotografier.

INTERNATIONELL HANDELSKONGRESS I ROM, öppnad den 18 mars i Palazzo di Bello Arti i närvaro av bl. a. Mussolini (vid bordet). Omkring 600 ombud från 25 länder hade infunnit sig, däribland från Sverige 15 representanter.

Kliché: Aug. Sjöberg's Klichéanst., Gbg.

I närvaro av representanter för Reichswirtschaftsministeriet, preussiska handelsministeriet och ett stort antal in- och utländska intresserade samt prässmän öppnades högtidligen den 18 mars den tredje "Nordiska mässan" i Kiel av därvarande handelskammarens president, Andersen. Härmed har Kiel för första gången avhållit en förärmässa. Man bemärkte att utställarnas sal i omfång och kvalitet väsentligt förbättrats sedan fjolåret, ävensom att betydande firmor från de avlägsnaste orter i Tyskland voro representerade.

Efter fotografier.

NORDTYSK MÄSSA I KIEL: Vy över utställningen. I infällningen: Ett av de mest uppmärksammade föremålen, ett nytt Benzlokomotiv från Deutsche Werke, utrustat med av de allierade frigivna flygmotormotorer.

Kliché: Aug. Sjöberg's Klichéanst., Gbg.

Foto. Bildcentralen

LANTBRUKSVECKA I STOCKHOLM. Svenska Lantbruksmannaföreningens kongress. — Text å sid. 431.

Flickor. Gerd Eklöf & Klubbanslitt. Öst

Foto. Bildcentralen.

SKEPPSTJÄNSTKOMMITTÉ.

Flickor. Gerd Eklöf & Klubbanslitt. Öst

Skeppstjänstkommitterade, som haft att behandla frågor rörande fartygsbesättnings arbets- och levnadsförhållanden, hava med den 28 sisl. febr. upphört med sin verksamhet. Kommitterade utgjordes av byråchefen N. G. Nilsson (1, ordförande) samt ledamöterna byråassistenten, sjökaptanen E. Eggert (2), ombudsmanen i Svenska sjömansunionen N. Olsson (3), ombudsmanen i Svenska eldareunionen E. Roth (4), direktören i Sveriges redareförening O. A. Nordborg (5), direktören i Sveriges befälsförening N. P. Larsson (6) och övermaskinisten E. Jordman (7). I kommitterades arbeten hava desutom deltagit såsom särskild sakkunnig för segelfartyg kontrollör C. Rudberg (8) samt såsom experter i sjömanspensioneringsfrågor byråchefen E. Göransson (9), navigationskollektörstämmanden A. Thore (10) och sjömanshusombudsmanen R. Bråkenhielm (11). Såsom kommitterades sekreterare har kanslirådet N. Carlsson (12) fungerat.

Bland viktigare förslag, som av kommitterade avgivits, märkas förslagen till lag om arbetstiden å svenska fartyg, till lind-

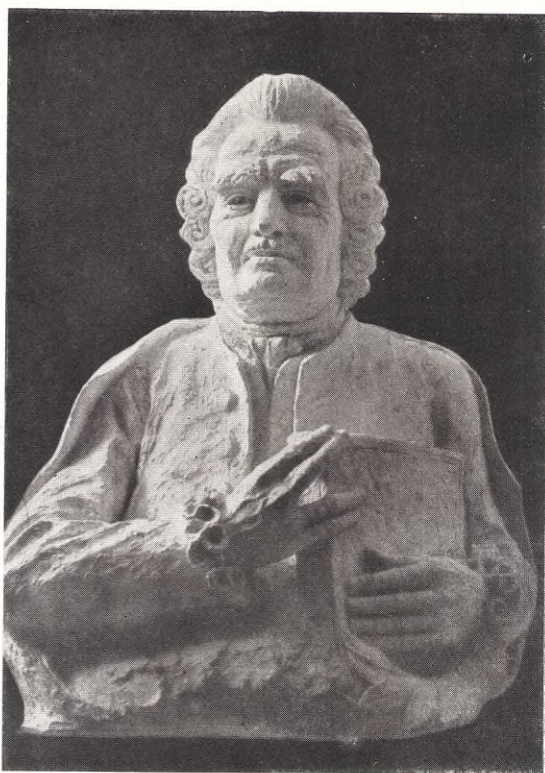
Fortf. å sid. 431.

BALTZAR VON PLATENS
STATY av Christian Eriksson,
rest i Motala i anslutning till
stadens 100-årsjubileum.
Foto. Wallgren, Motala.

Därunder:
CHRISTIAN ERIKSSON.

Under stortade och
ansläende högtidligheter
firade Motala d. 21 mars
100-årsdagen av sitt kö-
pingsblivande. Glans-
punkten i jubileumsfest-
ligheterna bildade den
stora av tusentals män-

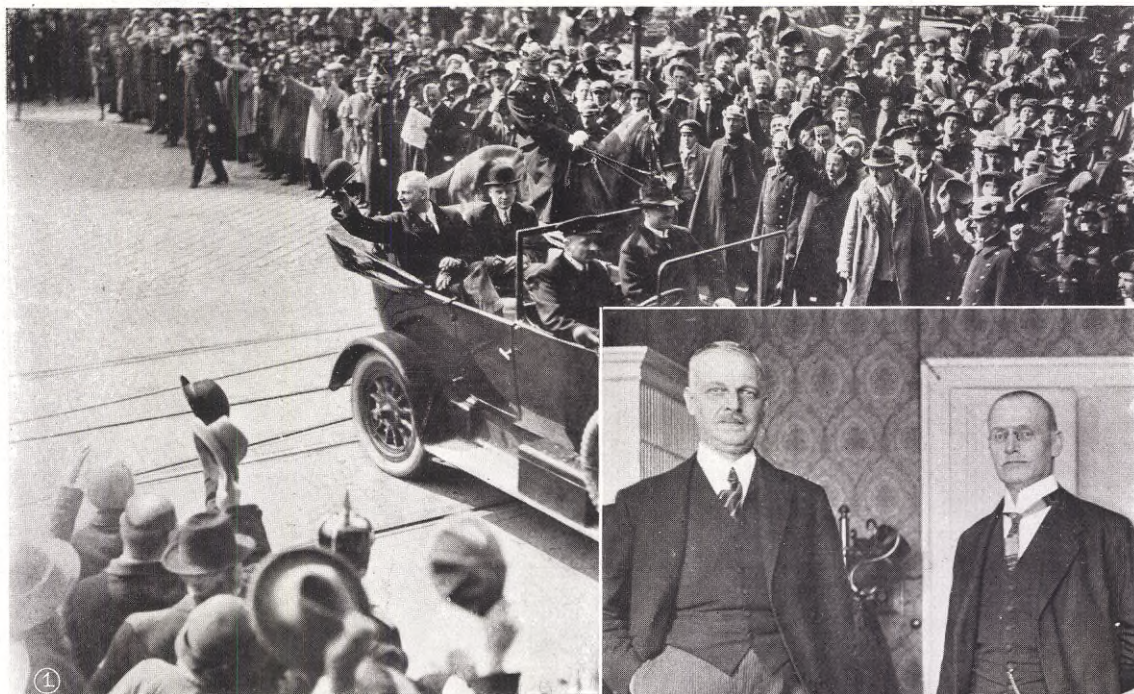
EMANUEL SWEDENBORGS
PORTRÄTTBYST av Adolf
Jonsson, avsedd för ett Swe-
denborgs-monument i Chicago.

Därunder:
ADOLF JONSSON.

niskor bevistade hyll-
ningsfesten på Stora torget
kring Christian Erikssons
dagen förut resta, ny-
gjutna staty av Baltzar
von Platen. Som man
torde erinra sig avtäcktes
gipsmodellen till statyn
Forts. å sid. 431

MOTALA STADS 100-ÅRSJUBILEUM DEN 21 MARS. Högtidstat av landshövding Trolle å Stora torget vid den nyresta von
Platen-statyn. — Foto. Wallgren, Motala. — Bild: Aug. Sjobergs H. cement, Gbg.

1—2. RIKSKANSLÄR CUNOS MED ENTUSIASM MOTTAGNA BESÖK I MÜNCHEN för att stärka enhetsfronten mellan Preussen och Bayern i det passiva motståndet mot det franska våldsstämningen i Ruhr. 1. Rikskanslären hälsad med mångtusensstämmigt jubel vid ankomsten till München. 2. Rikskanslär Cuno (x) och bayerske ministerpresidenten dr von Knilling.

3. FRANSK MILITARKOMMISSION I DORTMUND som med stöd av pansarvagn och alla slags vapen bemäktiga sig klubb- och kontorsmöbler, skrivmaskiner m. m. — Foton tagen den 19 mars. Text å sid. 428.

Efter fotografier.

Kliché: Aug. Sjöbergs Klichéanst., Gbg

SVENSK HJÄLPVERKSAMHET I FRÄMMANDE LAND.

Efter fotografi

Kliché: Aug. Sjöbergs Klichéanst., Gbg.

Efter porträtt.

Kliché: Sjöberg, Gbg.

FRÖKEN ELSA BRÄNDSTRÖM i Amerika, där hon håller föredrag för insamling av medel till en fond för tyska och österrikiska krigsveteraner och för ett hem för deras familjer. Fröken Brändströms världsberömda insats till hjälp och understöd för krigsfångarna i Sibirien har berett henne ett utomordentligt hjärtligt och gynnsamt mottagande i Förenta staterna.

T. v.: SVENSKA TEATERN I ATHEN, där 2,500 styckningar från Mindre Asien äro installerade under den svenska legationens beskydd.

Text å sid. 419.

DET FÖRSTA DOPET
I SVENSKA SJUKHU-
SET I ATHEN.

1. M. Casanova
2. Grekisk pop.
3. M:lle Coundoriotis.
4. Legationssekreteraren N. F. C. Wikstrand vid

svenska beskickningen i
Athen.

5. M. Reding-Biberegg
delegerad för internat.
kommittén för R. K. i
Athen.

6. Översköterskan på
svenska sjukhuset.

7. Dr. Amirat.

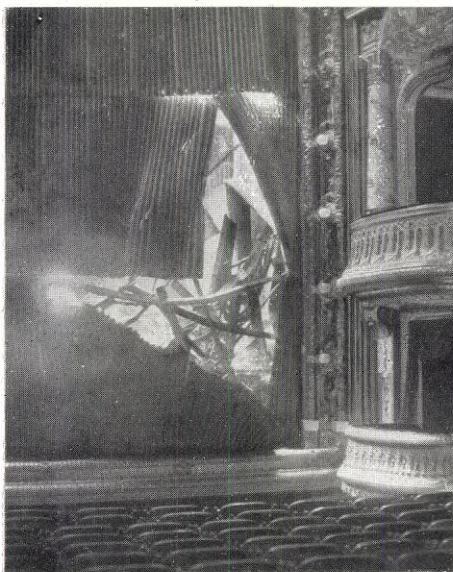
Text å sid. 419.

Efter fotografier.

Kliché: Götz, Cb.

En teaterbrand av de största i mannaminne ödelade natten till den 19 mars en av Tysklands mest bekanta teatrar, nämligen den under Wilhelm II:s regering uppförda och för hovets festspel stundom använda praktfulla *statsteatern i Wiesbaden*. Branden utbröt nästan omedelbart efter söndagens operaföreställning. En stark detonation lät plötsligt höra sig, och ögonblicken därpå var hela det dyrbara byggnadsverket med sina ytterst värdefulla maskinella anordningar, rekvisita m. m. lågornas rov. Järnridån rödglödgades av den intensiva hettan och hela den över salongen välvda kupolen störtade

Efter fotografier.

Kliché: Goës Bildgrä & Klicheanstalt, Gbg.

WIESBADENS STATSTEATER före och efter en ödeläggande eldsvåda den 19 mars.

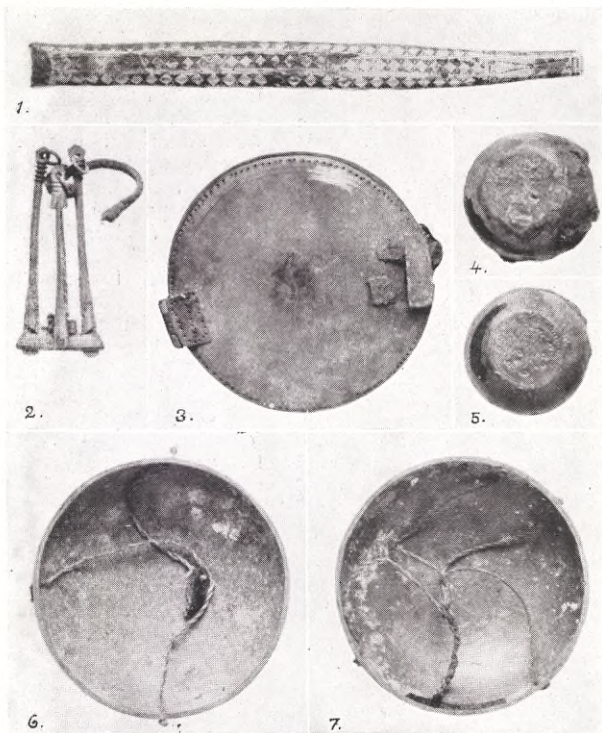
Vidst. bild: RIKSPRESIDENTEN EBERT VID RUHRGRÄNSEN, i och för personlig undersökning av förhållandena där. Rikspresidenten hälsas av rikskommissarien i Ruhrområdet Mehlich (X) vid ankomsten till Hamm i Westfalen. — Text å sid. 428.

samman. Släckningen försvårades i hög grad genom omöjligheten att tillkalla brandkåren från närliggande orter på grund av den av franska ockupationstrupper företagna spärrningen av de besatta områdena. Skadorna anslås till 8 milliarder mark. Ett rykte vill göra troligt att branden uppstått genom en bombanläggning, som varit avsedd att explodera under själva föreställningen. Elden började nämligen med dova knallar på icke mindre än fyra ställen samtidigt. Intet mänskligt liv spildes.

Efter fotografier

Kliché: Goës, Gbg.

NAGRA MÄRKLIGA NYFÖRVÄRV TILL STATENS HISTORISKA MUSEUM. 1. Uträtat fragment av armbygel av silver med kärna av brons. 2. Hopfärdad balans av brons. 3. Dosa av brons i vilken vägskålarne förvarats. 4. o. 5. Bronsklädda vikter. 6. o. 7. Vägskålar. Allt från vikingatid. Funna vid Tystebols, Stenkyrka socken, Gotland.
Efter fotografier. — Kluckh: Sjöberg, Öbg.

Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien i Stockholm firade den 20 mars sin sedvanliga årshögtid, denna gång i den ståtliga Riddarhussalen. Bland de många närvarande vetenskapsmännen märktes främst den för alla arkeologiska spörsmål så livligt intresserade kronprinsen-regenten. Under sammankomsten lämnades av tillförordnade riksantikvarien, dr Otto Janse, en redogörelse för de märkligare fornfynd, som gjorts sedan föregående högtids-sammankomst, och varav Hvar 8 Dag är i tillfälle att härmed visa ett litet men intressant urval.

Av samtliga under året gjorda fynd har i Historiska museet i samband med högtidsdagen anordnats en utställning, som ger det bästa vittnesbörd om hur rikt det gångna året ur fornsamlaresynpunkt varit och vilket värdefullt tillskott det lämnat till museets samlingar.

*

Till bilder å sid. 425 o. 427.

Ruhräventyret fortfar att utveckla sig utan någon påtaglig ljusning. För att på ort och ställe

PROFESSOR ALBRECHT PENCK, den berömda geografen, tillerkänd årets Vegam-dalj av Svenska sällskapet för antropologi och geografi, vilket förnämliga nämnelsetecken han emottog av kronprinsen-regenten vid sällskapet högtidsdag den 15 mars.
Efter fotografier. Kluckh: Sjöberg, Öbg.

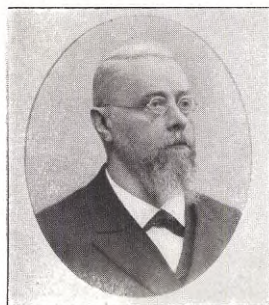

Efter fotografier. Kluckh: Sjöberg, Öbg.
FRÖKEN AMALIE EBERT, rikspresidentens enda dotter, har i dagarna ingått förlovningsattachén, jur. dr Wilhelm Jaenecke.

bilda sig en klarare uppfattning om läget därnere har tyske rikspresidenten Ebert i dagarna företagit en informationsresa till Hamm i Westfalen. Inför en församling av representanter för ämbetsmänna-, industri- och arbetarevärlden framlade presidenten här Tysklands sak, påvisande hur landet gjort allt vad i dess makt stått för att tillmötesgå ententens fordringar och sålunda icke har någon skuld till den konflikt som nu uppstått, dragande allt vidare och vidare ringar omkring sig. Det motstånd fransmännen mött vore icke påbjudet av Tysklands regering utan ett spontant utslag av den tyska befolkningens harm. Tal. förklarade att man borde vara beredd på att hålla ut, ty ännu måste freden tydligen ställas på lång sikt.

Samtidigt har rikskanslär Cuno under en resa i Sydtykland den 22-23 mars vid besök i München och Stuttgart i av befolkningen entusiastiskt mottagna tal betonat att tyska regeringen icke har för avsikt att göra nya anbud. Sitt enda vapen, det passiva motståndet, kunde det ej avstå från.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

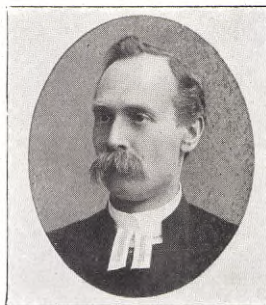
O. E. WESTIN.
F. d. Professor. — Stockholm
75 år 5 april.*

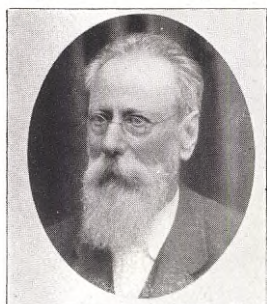
C. W. RENDAHL.
Musikdirektör. — Karlstad.
75 år 4 april.*

G. C. W. SCHMIDT.
F. d. Lasarettsläkare. — Kö-
ping. 70 år 2 april.*

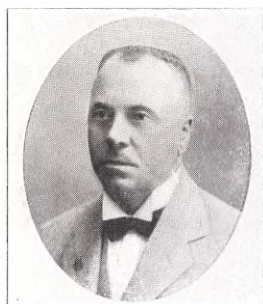
N. J. GÖRANSSON.
Professor. — Uppsala.
60 år 4 april.*

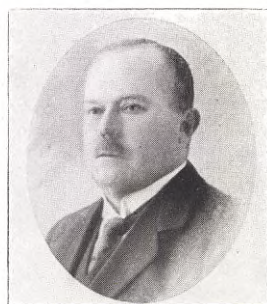
A. F. MÖLLER.
Redaktör. — Falkenberg.
70 år 4 april.*

F. E. CLARHOLM.
Grosshandlande. — Göteborg.
60 år 4 april.*

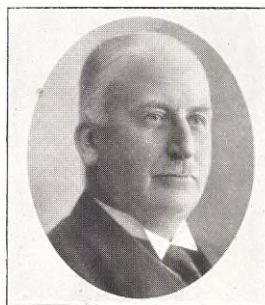
F. G. BLOMSTRAND.
Godsägare. — Edh.
55 år 1 april.*

E. A. HUMBLE.
Häradsskrivare. — Nora.
50 år 2 april.*

I. VALENTIN.
Direktör. — Stockholm.
60 år 3 april.*

P. LARSSON.
Bankdirektör. — Karlskoga.
60 år 4 april.*

R. BRÅKENHIELM
Sjökapten — Göteborg.
50 år 2 april.*

C. J. A. WÄSTFELT.
Civilingenjör. — Umeå.
50 år 2 april.*

Kliché: Aug. Sjöbergs Kistebank, Gbg

EDVARD WESTIN. Avg.-ex. M. fr. Teknolog. inst. 75, lektor i mek. o. maskinlära v. Tekn. högsk. 77-97; lär. i tillämp. mek. v. Art. o. ing. högskol. 78-98, professor i bergsmek. o. lär. om vattenmotor v. Tekn. högsk. 97-13, förestånd. f. fackskolan f. maskinbygn.-konst. o. mek. teknologi 1900-13. Konsult. Ingenjör sdn 75.

CLAES RENDAHL. Organ.-ex.-v. Musik. akad. 68, musikdir.-ex. där 71, musiktär. v. Karist. h. allm. lärov. 73-13, v. folkskollär.-semin. där 73-89, domkyrkoorganist 77-22. Ordf. i styr. f. Sv. allm. organ.- o. kantorstören. 01-22. Led. av Musik. akad.

WILHELM SCHMIDT. Stud. 72, med. lic. 84, aman. o. underlär. v. Allm. Barhuset 84-85, aman. o. underkir. v. Seraf.-lasar. 85-86, lasar.-lärk. i Köping 89-18. Prakt. läk. där. Led. av hälsov.-nmd. Stadsfullm. 95-14, landstingsman 06-10.

JOHAN GÖRANSSON. Stud. 84, prästex. 91, prästv. s. å., doc. i teol. prent. i Upps. 06, teol. dr. 11, prof. i dogmat. o. moralteol. i Upps. s. å. Censor v. stud.-ex. sdn 13. Hed.-led. av Värml. nat. i Upps. 11. Utg. ett flertal vetenskapl. arb.

AXEL MÖLLER. Efter avslut. skolestud. o. prakt. inom boktryck.-yrket uppsatta han eget tryckeri i Falkenberg 75 o. utgav därifrån s. å. Falkenbergs Tidsn., vilken snart överläts på andra händer; överflytt. t. Varberg o. utg. där Varbergs nya Tidsn., men återflytt. t. Falkenberg 91 såsom anst. v. förstnämnda tidsn. Är numera Hallands äldste journalist. Kåfurthist. forskare o. skriftställare.

FRITZ CLARHOLM. Utg. fr. Göteborg. hand.-inst. 81, efter anställn. i affärskontor etabl. han firmat i eget namn i Göteborg. 88.

FRANS BLOMSTRAND. Verkst. dir. i Edns elektr. kraft. a.-b., styr.-led. i a.-b. Sydsv. banken, ordf. i komm.-nmd, pens.-nmd., Östbo här. hus-hållgille, nämndeman, led. av skolrådet.

ERNST HUMBLE. Stud. 82, hovr.-ex. 97, e. o. not. i Svea hovr. s. å., tingstj.-gör. under åren 97-01, landskont. i Västerb. l. 02, länsbokh. 06,

kr.-fogde i Nora fögd. 12, häradsskrivare i Karlskoga fögd. sdn 18, rådm. i Nora s. å.

ISIDOR VALENTIN. Stud. 81, verkst. dir. i Försäkr. a.-b. Norden sdn 88. Styr.-led. i Gjallarhornets förl. a.-b., v. ordf. i styr. f. Sv. försäkr.-fören. Ordf. i pens.-nmd 14-16, revisor i Stockh. stads fattigv.-väsen 09-19.

PONTUS LARSSON. Utg. fr. Örebro tekn. sk. 79, kamrer i Örebro e. banks avd.-kont. i Karlskoga 88-12, sdn dess verkst. dir. där. Styr.-led. i sparb. sdn 87. Innehäft. el. innehar ett flertal komm. uppdrag, bl. a. ordf. i komm.-nmd, komm. mellansk., v. ordf. i komm.-fullm., kyrkostämna, skolråd.

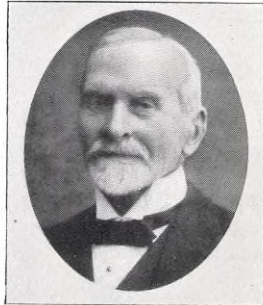
REINHOLD BRÅKENHIELM. Genomg. Skeppsgossesk. i Karlskr. 88-91, avl. 97 sjökapt.-ex. och tj.-gj. som styrman å ångare, erh. 99 befähh.-brev, befähh. å ång. Gadus o. Pallas 1900-12. Sdn sistn. är ombudsman å Sjömanshuset i Göteborg. Styr.-led. o. kassaförvalt. i Sjökapit. i Göteborg. pens.-kassa sdn 12, i Naut. fören. där sdn 17, ordf. i pens.-nmd. En av inbjud. o. stift. av Sv. fart.-befälsfören. 07, ordf. i centr.-styr. o. västra kretsen t. 10. Bistitt. som sakkunn. v. sjöförklar. i rådhusr., led. av komm. f. Sjömanshusets omorgan. 17, led. av komm. i sjömanspens. v. ordf. o. verkst. led. i Jub.-utställn. idrottsutsk., ordf. i pristomm. f. idrotts spelen 23, ordf. i Göteborg. roddfören. 13-23, Inneh. av tysk o. rysk med. f. räddn. av skeppsbrutne, Sv. Scoutförb. hederstecken, hed.-led. av Göteborg. roddfören. m. guldmed., av Kristiania roklub m. hederstecken. Sdn 22 inneh. av Wallby fidejkommiss i Småland.

CARL WÄSTFELT. Utex. fr. Chalmers tekn. inst. 95, bitr. ing. v. järnv. undersökn. i Södra Sverige 96-98, v. Riksgrännsbanan 98, byråing. där 02-03, arbetschef v. South Western Railw. i S. Afrika 04-07, avd.-ing. v. statsbanan Östersund-Ulriksfors 08-10, arb.-chef v. stat. järnv.-byggn. 12-15, v. Malmö bangårdsbyggn. 15-16, v. Inlandsbanan södra distr. 16-20, v. statsban. i Norrl. sdn 19.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

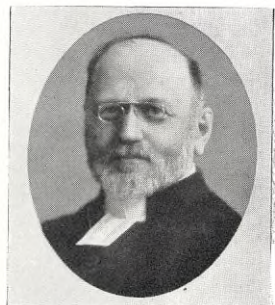
L. C. C. FLODIN †.
Fru. — Stockholm.
F. 1828. † 20 mars.*

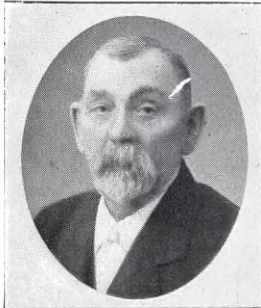
F. A. ANDERSON †.
F. d. Generaldirektör. — Stock-
holm. — F. 1821. † 23 mars.*

F. H. R. KLEEN †.
Befullm. Minister. — Utrice-
hamn. — F. 1841. † 18 mars.*

K. J. MONTELIUS †.
Pastor. — Stockholm.
F. 1852. † 14 mars.*

O. OHLSSON †.
Häradsdomare. — Häkanryd.
F. 1847. † 12 mars.*

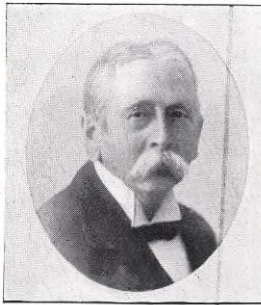
A. WAIDELE †.
Musikhandlare. — Göteborg.
F. 1866. † 25 mars.*

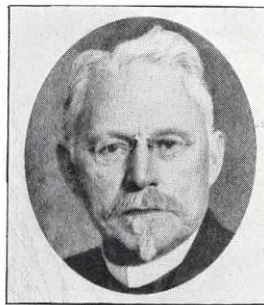
O. W. LAGERGREN †.
Kassör. — Göteborg.
F. 1873. † 16 mars.*

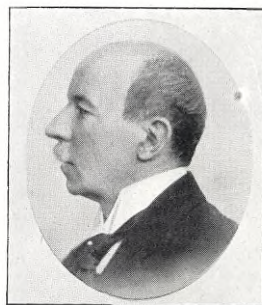
F. BRISING †.
Direktör. — Stockholm.
F. 1876. † 19 mars.*

W. E. HEDELIUS †.
F. d. Lektor. Fil. dr. — Göte-
borg — F. 1851. † 17 mars.*

Y. S. I. RASMUSSEN †
Arkitekt. — Göteborg.
F. 1860. † 19 mars.*

E. ODENIUS †.
Konsul. — Göteborg.
F. 1862. † 17 mars.*

H. HAGBERG †.
Bankir. — Stockholm.
F. 1878. † 9 mars.*

LOUISE FLODIN, f. Söderqvist †. Gift 65 m. bokförlägg. Sigfrid Flodin i Stockholm, d. 09. 10k. boktryckeribr. i Arboga 58-62, i Stockholm 62-74; den första kvinna i Sverige som uttagit tillståndsbvis f. utgivn. av tidning. Upphörd m. tryckeriet 74, fortsatte bokförlaget t. 13, då det överg. till Alb Bonnier.

ALBERT ANDERSON †. Stud. 51, kameral. ex. 55, kamr. i Kammarkoll. 67, kammarråd. 73, exped.-chef i Finansdep. 74, återg. t. kammar.-åmb. s. å, generaldir. o. chef f. Statskont. 85-92. På sin tid ordf. el. led. av ett flertal komm. Fullm. i Riksgäldskont 79-84, ordf. 92-04, ordf. i Civ. stat. pens.-lnr. 93-12, v. ordf. i Allm. hyp.-banken 81-04, Led. av Riksd. F. K. 77-11. Kommandör m. st. k. N. O. Bigräfi o. helsid.-portr. årg. III: 9.

RIKARD KLEEN †. Stud.-ex. 59, hovr.-ex. 63, e. o. not. i Svea hovr. s. å. andre sekr. i Utrik.-dep 66, förste sekr. 70, legat.-sekr. v. beskickn. i Wien 74-77, ministre plénipotent. i disponib. sedan 07. Associé i folk-rättsinst. 91, led. 94, ordf. i dess komm. f. krigskontrabandsregler 92, ordf. i dess komm. f. neutralitetsregler 05. Kallades 02 av nederländska regeringen att avgiva officiell utlåt. o. utslag i en tvist med England rör. krigsfångars behandl. under sydafrikanska kriget. Donerade kr. 100,000 t. ett nationalmonument i Stockholm 08. Utg. ett stort antal arbeten rör. mellanfolklig rätt.

JOHAN MONTELIUS †. Stud. 72, prästv. 78, förestånd. f. Malmqvistska uppfostr.-anst. 83-88, f. Johannelunds miss.-inst. 88, past. v. Blasieholmskyrkan i Stockh. sdn 93. Sekr. i Evangel. fosterlandsstift. miss.-stvr. 93-19; red stift. miss.-tidn. 88-93, Budbäraren 93-19.

OLA OHLSSON †. Arrend. egend. Häkanryd gård i Kristianstads l. Mångårig nämndeman, häradsdomare, ågodem. rättsled., led. av skogsv.-styr. Under 3 år landstingsman, ordf. i Ivetofta sparb. styr. 04-22.

AUGUST WAIDELE †. F. i Tyskland, ankom t. Sverige f. omkring 20 år sedan o. öppn. musikhandel i Söderhamn; övertog 11 Gustaf Malmgrens musikaffär i Göteborg, och utvidgade den nu under eget namn till det bekanta musiketablissemang, vilket torde vara ett av de största och

mest ansedda inom sin genre i Skandinavien. Intresserad i ena vår mera betydande ordensällskap.

OSCAR LAGERGREN †. Efter avslut. elem. o. hand.-stud. anst. h. försäkr. a.-b. Ocean i Göteborg sdn 94, kassör sdn 99. Styr.-led. i Havskyrkanst. f. skrofulösa barn på Styrö, sekr. o. arb.-ledare i säll. sk. Arböres där, sekr. i sällsk. Pauvres hont. i Göteborg. Nedlade ett stort intresse o. arbete f. filantrop. ändamål.

EMIL HEDELIUS †. Stud. 71, fil. lic. 79, fil. dr. 88, e. o. lär. v. Göteborg. latinlärov. 80-82, adj. där. 82-11, lektor där 11-19; lär. v. Göteborg. hand.-inst. från 85, insp. f. Göteborg. priv. elem.-lärov. f. fl. 97-12. Led. av Göteborg. domkapitel 11-19, därefter adj. led. Led. av styr. f. Göteborg. ränte-o. kap.-försäkr.-anst. sdn 88, akt. där sdn 19.

YNGVE RASMUSSEN †. Elev v. Tekn. högsk. 82-86, v. Konstakad. 86-87, lär. v. Slöjdfören. skola i Göteborg. 88-03 o. 09-19. Priv. arkitekt i Göteborg. Sekr. i tekn. samf., led. av komm. f. domkyrkans där restaur. Utf. ritn. t. ett stort antal offentl. o. ensk. byggn. i o. utom Göteborg., John Ericssons gravmonument i Filipstad, Vasakyrkan i Göteborg, Ellen Keys villa Strand; prisdom. v. utställ. i Stockholm 97.

ERNST ODENIUS †. Stud. 82, utg. fr. Göteborg. hand.-inst. 83, prakt. utomlands t. 89, då han etabl. maskinnaffär i Göteborg, i eget namn, ombild. t. a.-b. 06 med stift. som verkst. dir. Efter vederbörl. ex. i mat.-m. lär. i detta ämne v. Göteborg. navig.-skola 90-01. Intresserad inom ett flertal olika affärsföretag, särsk. inom brandförsäkr.-verksamheten; han har bl. a. på den svenska marknaden infört kolsyresprutan "Kusto" vilken numera är synnerligen spridd inom vårt land. Braziliansk konsularagent 97.

HELMER HAGBERG †. Stud. 96, utl. stud. 97, utg. fr. Göteborg. Hand.-inst. 98, anst. i Borås c. bank 98-02, kamrer v. avd.-kont. i Skara 03-04, kont.-chef å stadsmåkl.-kontor i Stockh. 04-05, verkst. dir. i a.-b. Dalarnes bank i Falun 05-07; grund. sistn. år bankfirman Kommanditbol. Helmer Hagberg i Stockh., avg. 18 då han överflyttade t. Kalifornien av hälsoskäl.

DRAMATISKA TEATERN. Forts. fr. sid. 421.

Hr *Anders de Wahl* i titelrollen firade obestriddigen en stor komisk triumf; möjligen kunde maskeringen med fördel ha gjorts mindre avskräckande. En utsökt mask, en fullt illusorisk romersk fältherrebild, föredde däremot hr *Uno Henning* som Valerius, fru *Harriet Bosse* var den bedårande bysantinska prinsessan Phaetusa och fru *Signe Kolthoff* såsom skomakare Aiolos' praktiska och morska hustru stod värdigt vid sin medspelares sida. För lyckad översättning och regi svarade hr *Olof Molander*.

Till bild å sid. 421.

Lorensbergsteaterns i Göteborg senaste program: *Ilja Sargutjevs* skådespel *Brev med utländska frimärken*, som den 22 mars fick sitt förstuppförande på svensk scen, blev en upplevelse av högt värde för den litterärt finsmakande publiken. Efter ryssarnas gästspel har ryskt kommit på modet. Den speciella atmosfär, detta oefterhärmliga ryska "oblomoveri" som vilade över dessa ryska aftnar och gav dem sin särprägel, lyckades man likväl ej fullt illudera här. Stycket fånglade dock med det upplevda äkta diktverkets styrka. De förnämsta rollerna hade anförtratts hr *Olof Sandborg* och fru *Elsa Widborg*. Bifallet var påfallande hjärtligt.

Till bild å sid. 421.

Skådespelaren *Josef Fischer* vid Nya Teatern i Göteborg firade den 26 mars sitt 30-årsjubileum som aktör. Debuterande hos Rylanderska sällskapet har han sedermera innehaft engagement hos bl. a. August Lindberg, Ranft och Gustaf Collijn, samt nu senast hos dir. Selander i Göteborg. Den repertoar han kan blicka tillbaka på omfattar ej mindre än ett 400-tal olika roller. Under recettaftonen för jubilaren spelade denne huvudrollen i teaterns senaste program: *Hotellrättan*.

SKEPPSTJÄNSTKOMMITÉN. Forts. fr. sid. 423.

ringar i syn- och hörselbefordringar för sjömän, till bestämmelser om tjänstgöringsbetyg för sjöfolk, till bemanningsförordning, till bestämmelser angående bostäder ombord, till spisordning för svenska fartyg samt till lagstiftningsåtgärder och organisatoriska anordningar i avseende å kontrollen över fartygs lastningsförhållanden. Den senaste tiden hava kommitterade huvudsakligen sysslat med sjöfolkets pensionering, i vilken fråga ett betänkande kommer att framläggas.

Ett intressant experiment hava kommitterade utfört genom anordnandet av en kurs för utbildning av skeppskockar.

Till bild å sid. 423.

Den *trettonde allmänna lantbruksveckan* i Stockholm öppnades den 19 mars i Palladium i närvaro av kronprinsen regenten, prinsarne Wilhelm och Carl samt för övrigt ett mycket stort antal representanter för hela landets jordbruk. Efter hälsningstal av lantbruksveckans ordförande, greve Gustaf Lagerbjelke, som framhöll de svårigheter det svenska lantbruket för närvarande har att kämpa emot, hölls ett uppmärksammat inledningsföredrag av riksdagsman P. M. Sjöblom över ämnet "Föreningsväsendet". Tal. betonade kraftigt organisationens betydelse som ett ofrånkomligt villkor för det moderna jordbrukets utveckling. Första dagen liksom de efterföljande upptogs för övrigt av en mängd sammanträden i olika lokaler av organisationer i anslutning till lantbruksveckan. Avslutningen ägde rum den 23 mars.

MOTALAS 100-ÅRSDAG. Forts. fr. sid. 424.

redan i föl i samband med Göta Kanals 100-årsjubileum, och det är en av Herman Bergmans konstgjuteri i Stockholm fullbordad bronsavgjutning av denna, som nu fått sin varaktiga plats i den vackra staden vid kanalen.

En av Sveriges äldsta och med sitt härliga läge mellan Vättern och Göta kanal naturskönaste platser, hävdar Motala genom sin snabba utveckling under det gångna seklet den betydelse som ligger i dess namn: "en plats där vägarna mötas". Stad blev Motala först 1878 och stadsprivilegierna trädde i kraft i april 1881. För stadens utveckling har Göta kanal varit av avgörande betydelse. Det är ur denna synpunkt Baltzar von Platen, vilken med sin klara framtidsblick redan vid kanalbyggets början utpekade Motala såsom stad, av invånarna med fog betraktades såsom stadens grundläggare och störste befrämjare.

* * *

Samtidigt återger H. 8 D. en bild av en av bildhuggaren Adolf Jonsson slutförd porträttbyst av *Emanuel Swedenborg*, vilken i dagarna inskeppats i Göteborg för att sändas till Chicago och där resas å offentlig plats. För Emanuel Swedenborgs livsgärning intresserade personer i Föreata Staterna, företrädda av mrs. L. Brackett Bishop i Chicago, uppdrogo nämligen på sin tid åt Adolf Jonsson att fullfölja sin bekanta porträttbyst i gips av den märklige svenske siaren och utföra den som monument. Det är detta arbete som nu fullbordats hos konstgjutare Otto Meyer i Stockholm. Monumentet består förutom av bysten i övernaturlig storlek av ett vackert postament av granit.

Till bild å sid. 432.

M:elle Geneviève Durand är namnet på en ung fransk dam som i dagarna korats till *flitens drottning* i Paris. Enligt traditionen har staden vid Seine nämligen varje år under fastan anordnat en slags skönhetsstävlan inom de olika arrondissementen och därpå bringat de utvalda skönhetsdrottningarna sin hyllning. I år har man emellertid frångått denna tradition och utsett — icke enbart skönheten men även fliten såsom tävlingens föremål. Resultatet blev som sagt att till Paris första "bi" drottning korades m:elle Durand — en 20-årig maskinskriverska, som om

Porträtt till Veckans porträttgalleri

böra vara av möjligast sena datum för att införas.

Uppgifter till porträtt

böra ansluta sig till frågeformulär från redaktionen. Särskilt påpekas nödvändigheten av ett alla förnamn angivas med tilltalsnamnet helt skrivet och understruket. Förbiseende härutinnan utesluter biografi.

Porträtt och biografi

införas efter begäran från Redaktionen, som också bär kostnaderna. Förslag till införande emottagas.

Yrkes- och Amatörfotografer

äro välkomna med

nya, vältagna landskaps- eller genrebilder - - -

lämpliga för vare sig den stora bilden å omslaget eller för den mindre vignetten å varje häftes första sida. Honorering vid antagandet. - - - - -

KONUNGEN AV SIAM OCH HANS GEMÅL, fört vid den kungliga baletten. — Efter fotografi. Klische: Sjöberg, Gbg.

dagarna arbetar i sitt yrke och på kvällarna läser korrektur på en tidning.

Enligt gammal sed blev dagens drottning jämte

MARIA ORSKA, baronessa von Bleichroeder, med en del av den världsberömda tyska bankfamiljens juveler och pärlor. Efter fotografi. Klische: Sjöberg, Gbg.

uppvaktande damer mottagen först i Elyséepalatset av M. Millerand och därpå i Hôtel de Ville hos

DE STRÅVSAMMA OCH VACKRA PARISISKORNAS — LES ABELLES DE PARIS — TÄVLAN I DUGLIGHET OCH SKÖNHET. En grupp tävlande.

I infällningen: Den korade drottningen — "reine des abelles" — Geneviève Durand, en 20-årig maskinskrivare. — Efter fotografier. Klische: Götz Rittbyrå & Klischeustätt, Gbg.

presidenten för municipalrådet, varpå en grandios bankett med stor bal avslutade den festliga tilldragelsen.